

7. 3. VEĽKÁ NOC

Božie slovo

Cieľ: poukázať na to, ako Kristus nás svojou smrťou oslobodzuje od hriechov a svojim zmŕtvychvstaním nám otvára prístup k novému životu

„Po týchto udalostiach Boh skúšal Abraháma a povedal mu: „Abrahám!“ On odpovedal: „Tu som.“ A on hovoril: „Vezmi svojho syna, svojho jediného syna Izáka, ktorého miluješ, a choď do krajiny „Morja“! Tam ho obetuj ako zápalnú obeť na jednom z vrchov, ktorý ti ukážem.“ Abrahám vstal včasnáno, osedlal osla, zobral so sebou dvoch svojich sluhov a svojho syna Izáka a narúbal dreva na zápalnú obeť. Potom sa vybral na miesto, ktoré mu označil Boh. Na tretí deň, keď Abrahám zdvihol oči, zďaleka uvidel to miesto. Tu Abrahám povedal svojim sluhom: „Vy ostaňte tu s oslom, ja a chlapec pôjdeme až tamto. Pomodlíme sa a vrátíme sa k vám.“ Potom vzal Abrahám drevo na zápalnú obeť a naložil ho na svojho syna Izáka; sám vzal oheň a nôž a takto šli obaja spolu. Tu povedal Izák svojmu otcovi Abrahámovi: „Otče!“ On mu odvetil: „Hľa, tu som, syn môj!“ A on mu povedal: „Drevo a oheň na zápalnú obeť je tu, kde však je baránok na zápalnú obeť?“ Abrahám mu odvetil: „Boh si už obstará baránka na zápalnú obeť, syn môj.“ A išli obaja spolu ďalej. Keď došli na miesto, ktoré mu označil Boh, Abrahám tam postavil oltár, naukladal drevo, poviazal svojho syna Izáka a položil ho na oltár na drevo. Potom Abrahám siahol rukou a vzal nôž, aby zabil svojho syna. Vtedy naň zavolať Pánov anjel z neba: „Abrahám, Abrahám!“ On odpovedal: „Tu som.“ On mu povedal: „Nevystieraj ruku na chlapca a neublížuj mu! Teraz som totiž poznal, že sa bojíš Boha a neušetril si svojho jediného syna kvôli mne.“ Tu zdvihol Abrahám oči a uzrel barana, ktorý bol rohami zachytený v kroví. Abrahám podišiel, barana vzal a obetoval ho ako zápalnú obeť namiesto svojho syna. A Abrahám nazval toto miesto ;Pán vidí; a tak sa ešte aj dnes hovorí: ;Na vršku Pán vidí;. Pánov anjel však aj druhý raz zvolal na Abraháma z neba: „Na seba samého prisahám – to je Pánov výrok -: Pretože si toto urobil a svojho syna, svojho jediného si neušetril predom mnou, zahrniem ťa požehnaním a prenáramne rozmnožím tvoje potomstvo. Bude ho ako hviezd na nebi a ako piesku na morskom brehu. Tvoje potomstvo sa zmocní brán svojich nepriateľov a v tvojom potomstve budú požehnané všetky národy zeme preto, že si poslušol môj hlas.“ Potom sa Abrahám vrátil k svojim sluhom a spolu šli do Bersaby. Abrahám ostal bývať v Bersabe.“ (Gn 22,1-19)

„Pán povedal Mojžišovi: „Čo voláš ku mne? Povedz Izraelitom, aby sa pohli. Ty zdvihni svoju palicu a vystri ruku nad more a rozdeľ ho, aby Izraeliti mohli prejsť stredom mora ako po súši. Ja zatvrdím srdce Egyptanov a budú sa hnať za nimi; a na faraónovi, na celom jeho vojsku, na jeho vozoch a jazde ukážem svoju slávu. Egyptania spoznajú, že ja som Pán, keď ukážem svoju slávu na faraónovi i na jeho vozoch a jazde.“ Tu sa Boží anjel, čo šiel pred izraelským táborom, zdvihol a išiel za ním. A s ním aj oblačný stĺp zmenil svoje doterajšie miesto – prešiel spredu zaň. Postavil sa medzi egyptský tábor a izraelský tábor. Oblak bol pre jedných temný, druhým osvetľoval noc, a tak sa celú noc nemohli jedni k druhým priblížiť. Mojžiš vystrel ruku nad more a Pán ho celú noc prudkým horúcim vetrom rozháňal a vysušal. Voda sa rozdelila a Izraeliti šli stredom mora po suchu, kým voda bola ako múr po ich pravici a ľavici. Egyptania ich prenasledovali. Všetky faraónove kone, vozy a jazdci sa pustili za nimi doprostred mora. Ale v čase rannej stráže sa Pán pozrel z ohnivého a oblačného stĺpa na Egyptanov a ich vojsko uviedol do zmätku. Hamoval kolesá na ich vozoch, takže mohli len ťažko napredovať. Preto Egyptania hovorili: „Utekajme pred Izraelitmi, lebo Pán za nich bojuje proti nám.“ A Pán povedal Mojžišovi: „Vystri ruku nad more, aby sa vody vrátili na Egyptanov, na ich vozy a na ich jazdcov.“ Mojžiš vystrel ruku nad more a ono sa nad ránom vrátilo na svoje pôvodné miesto. Vody sa valili oproti utekajúcim Egyptanom a Pán ich prikryl vlnami uprostred mora. Vody sa vrátili a pokryli vozy i jazdcov celého faraónovho vojska, ktoré sa pustilo za Izraelitmi do mora. Ani jeden z nich neostal. No Izraeliti prešli stredom

mora po suchu a voda bola ako múr po ich pravici a ľavici. Takto Pán v ten deň vyslobodil Izrael z rúk Egyptanov. Videli mŕtvych Egyptanov na morskom brehu i mocnú ruku, ktorú Pán zdvihol proti nim. Ľud sa bál a uverili Pánovi i jeho služobníkovi Mojžišovi.“ (Ex 14-15)

„Pán povedal Mojžišovi a Áronovi v egyptskej krajine. „Tento mesiac bude pre vás počiatočným mesiacom. Bude vám prvým mesiacom v roku. Celej izraelskej pospolitosti oznámte: „Desiateho tohoto mesiaca nech si každý zaobstará baránka pre svoju rodinu, pre každý dom! Ak je však rodina málo na jedného baránka, potom nech si zaobstará spolu so svojím susedom, ktorého rodina býva najbližšie, podľa počtu osôb; podľa toho si máte zadovážiť baránka koľko kto z vás zje. Baránok musí byť bezchybný, ročný samček. Vyberiete si ho spomedzi oviec alebo kôz. A bude vo vašej opatere do štrnásteho dňa tohoto mesiaca, keď ho celá izraelská pospolitosť v podvečer zabije. I vezme sa z jeho krvi a namažú sa ňou obe veraje a vrchný prah dverí na domoch, v ktorých ho budú jesť. A v tú noc budú jesť mäso upečené na ohni; budete ho jesť s nekvaseným chlebom a s horkými zelinami. Nič nesmiete z neho jesť surové ani uvarené vo vode ale iba upečené na ohni, hlavu, nôžky a vnútornosti. Nič z neho nenecháte do rána. Čo by však z neho malo zostať do rána, spálite to na ohni. A budete ho jesť takto: Bedrá budete mať opásané, obuv na nohách a palicu v ruke. Budete jesť narýchlo. lebo je to Pánov prechod (Pesach). Lebo v tú noc prejdem celou egyptskou krajinou a usmrťím všetko prvorodené v egyptskej krajine od človeka až po dobytok a nad všetkými bohmi Egypta vykonám súd ja, Pán! Krv na vašich domoch, v ktorých bývate, bude znamením na vašu ochranu. Keď uvidím krv, prejdem popri vás a nezastihne vás nijaký zhubný úder, keď budem biť Egypt. Tento deň bude pre vás pamätným dňom a budete ho sláviť ako Pánov sviatok: z pokolenia na pokolenie ho budete sláviť ako večité ustanovenie!“ (Ex 12)

„Blížili sa sviatky Nekvasených chlebov, ktoré sa nazývajú Veľká noc. Veľkňazi a zákonníci hľadali spôsob, ako ho zabiť; báli sa však ľudu. Tu vošiel satan do Judáša, ktorý sa volal Iškarjotský a bol jedným z Dvanástich; i šiel a dohovoriť sa s veľkňazmi a veliteľmi stráže, ako im ho vydá. Tí sa potešili a dohodli sa, že mu dajú peniaze. On súhlasil a hľadal príležitosť vydať im ho, keď s ním nebude zástup. Prišiel deň Nekvasených chlebov, keď bolo treba zabiť veľkonočného baránka. Poslal Petra a Jána so slovami: „Chodte a pripravte nám veľkonočnú večeru!“ Oni sa ho opýtali: „Kde ju máme pripraviť?“ Povedal im: „Len čo vojdete do mesta, stretnete človeka, ktorý bude niesť džbán vody. Chodte za ním do domu, do ktorého vojde, a majiteľovi domu povedzte: „Učiteľ ti odkazuje: Kde je miestnosť, v ktorej by som mohol jesť so svojimi učeníkmi veľkonočného baránka?“ On vám ukáže veľkú prestretú hornú sieň. Tam pripravte.“ Išli teda a všetko našli tak, ako im povedal. A pripravili veľkonočného baránka. Keď prišla hodina, zasadol za stôl a apoštoli s ním. Tu im povedal: „Veľmi som túžil jesť s vami tohoto veľkonočného baránka skôr, ako budem trpieť. Lebo hovorím vám: Už ho nebudem jesť, kým sa nenaplní v Božom kráľovstve.“ Vzal kalich, vzdával vďaky a povedal: „Vezmite ho a rozdeľte si ho medzi sebou. Lebo hovorím vám: Odteraz už nebudem piť z plodu viniča, kým nepríde Božie kráľovstvo.“ Potom vzal chlieb a vzdával vďaky, lámal ho a dával im, hovoriac: „Toto je moje telo, ktoré sa dáva za vás. Toto robte na moju pamiatku.“ Podobne po večeri vzal kalich a hovoril: „Tento kalich je nová zmluva v mojej krvi, ktorá sa vylieva za vás. A hľa, ruka môjho zradcu je so mnou na stole. Syn človeka síce ide, ako je určené, ale beda človekovi, ktorý ho zradza!“ A oni sa začali jeden druhého vypytovať, kto z nich by to mohol urobiť.“ (Lk 22, 1-23)

„Ježiš na Olivovej hore - Potom vyšiel von a ako zvyčajne šiel na Olivovú horu a učeníci išli za ním. Keď prišiel na miesto, povedal im: „Modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia!“ Sám sa od nich vzdialil asi toľko, čo by kameňom dohodil, kľakol si a modlil sa: „Otče, ak chceš, vezmi odo mňa tento kalich! No nie moja, ale tvoja vôľa nech sa stane!“ Tu sa mu zjavil anjel z neba a posilňoval ho. A on sa v smrteľnej úzkosti ešte vrúcnejšie modlil, pričom mu pot stekal na zem ako kvapky krvi. Keď vstal od modlitby a vrátil sa k učeníkom, našiel ich spať od zármutku. I povedal im: „Čo spíte? Vstaňte, modlite sa, aby ste neprišli do pokušenia!“ Zajatie Ježiša - Kým ešte hovoril, zjavil sa zástup a pred nimi išiel jeden z

Dvanástich, ktorý sa volal Judáš. Priblížil sa k Ježišovi, aby ho pobozkal. Ježiš mu však povedal: „Judáš, bozkom zrádzaš Syna človeka?“ Keď tí, čo boli okolo neho, videli, čo sa chystá povedali: „Pane, máme udrieť mečom?“ A jeden z nich zasiahol veľkňazovho sluhu a odťal mu pravé ucho. Ale Ježiš povedal: „Nechajte to užiť!“ I dotkol sa mu ucha a uzdravil ho. Potom Ježiš povedal veľkňazom, veliteľom chrámovej stráže a starším, čo prišli za ním: „Vyšli ste s mečmi a kyjmi ako na zločinca. Keď som bol deň čo deň s vami v chráme, nepoložili ste na mňa ruky. Ale toto je vaša hodina a moc temna.“ Peter zapiera Ježiša - Potom ho zajali, odviekli a zaviedli do veľkňazovho domu. Peter šiel zďaleka za nimi. Keď uprostred nádvorja rozložili oheň a posadali si okolo neho, Peter si sadol medzi nich. Ako tak sedel pri svetle, všimla si ho ktorási slúžka, zahľadela sa naňho a povedala: „Aj tento bol s ním.“ Ale on ho zaprel: „Žena, nepoznám ho.“ O chvíľu si ho všimol iný a povedal: „Aj ty si z nich.“ Peter odpovedal: „Človeče, nie som.“ A keď prešla asi hodina, ktosi iný tvrdil: „Veru, aj tento bol s ním, veď je aj Galilejčan.“ Peter povedal: „Človeče, neviem, čo hovoríš.“ A vtom, kým ešte hovoril, zaspieval kohút. Vtedy sa Pán obrátil a pozrel sa na Petra a Peter sa rozpamätal na Pánovo slovo, ako mu povedal: „Skôr ako dnes kohút zaspieva, tri razy ma zaprieš.“ Vyšiel von a horko sa rozplakal. Ježiš pred veľradou - Muži, ktorí Ježiša strážili, posmievali sa mu a bili ho. Zakryli ho a vypytovali sa ho: „Prorokuj, hádaj, kto ťa udrel!“ A ešte všelijako ináč sa mu rúhali. Keď sa rozodnilo, zišli sa starší ľud, veľkňazi a zákonníci, predviedli ho pred svoju radu a hovorili mu: „Ak si Mesiáš, povedz nám to!“ On im odvetil: „Aj keď vám to poviem, neuveríte, a keď sa opýtam, neodpoviete mi. Ale odteraz bude Syn človeka sedieť po pravici Božej moci.“ Tu povedali všetci: „Si teda Boží Syn?“ On im povedal: „Vy sami hovoríte, že som.“ Oni povedali: „Načo ešte potrebujeme svedectvo? Veď sme to sami počuli z jeho úst!“ (Lk 22,39-71)

„Tu celé zhromaždenie vstalo, odviekli ho k Pilátovi a začali naňho žalovať: „Tohoto sme pristihli, ako rozvracia náš národ, zakazuje platiť dane cisárovi a tvrdí o sebe, že je Mesiáš, kráľ.“ Pilát sa ho spýtal: „Si židovský kráľ?“ On odpovedal: „Sám to hovoríš.“ Pilát povedal veľkňazom a zástupom: „Ja nenachádzam nijakú vinu na tomto človekovi.“ Ale oni naliehali: „Poburuje ľud a učí po celej Judei; počnúc od Galiley až sem.“ Len čo to Pilát počul, opýtal sa, či je ten človek Galilejčan. A keď sa dozvedel, že podlieha Herodesovej právomoci, poslal ho k Herodesovi, lebo aj on bol v tých dňoch v Jeruzaleme. Keď Herodes uvidel Ježiša, veľmi sa zaradoval. Už dávno ho túžil vidieť, lebo o ňom počul, a dúfal, že ho uvidí urobiť nejaký zázrak. Mnoho sa ho vypytoval, ale on mu na nič neodpovedal. Stáli tam aj veľkňazi a zákonníci a nástojčivo naň žalovali. Ale Herodes so svojimi vojakmi ním opovrhol, urobil si z neho posmech, dal ho obliecť do bielych šiat a poslal ho nazad k Pilátovi. V ten deň sa Herodes a Pilát spriatelili, lebo predtým žili v nepriateľstve. Pilát zvolal veľkňazov, predstavených a ľud a povedal im: „Priviedli ste mi tohoto človeka, že poburuje ľud. Ja som ho pred vami vypočúval a nenašiel som na tomto človekovi nič z toho, čo na neho žalujete. Ale ani Herodes, lebo nám ho poslal späť. Vidíte, že neurobil nič, za čo by si zasluhoval smrť. Potrescem ho teda a prepustím.“ (Bol totiž povinný prepustiť im na sviatky jedného.) Tu celý dav skríkol: „Preč s ním a prepust' nám Barabáša!“ Ten bol uväznený pre akúsi vzburu v meste a pre vraždu. Pilát k nim znova prehovoril, lebo chcel Ježiša prepustiť. Ale oni vykrikovali: „Ukrižuj! Ukrižuj ho!“ On k nim tretí raz prehovoril: „A čo zlé urobil? Nenašiel som na ňom nič, za čo by si zasluhoval smrť. Potrestám ho teda a prepustím.“ Ale oni veľkým krikom dorážali a žiadali, aby ho dal ukrižovať. Ich krik sa stupňoval a Pilát sa rozhodol vyhovieť ich žiadosti: prepustil toho, ktorého si žiadali, čo bol uväznený pre vzburu a vraždu, kým Ježiša vydal ich zvoli. Ako ho viedli, chytili istého Šimona z Cyrény, ktorý sa vracal z poľa, a položili naň kríž, aby ho niesol za Ježišom. Šiel za ním veľký zástup ľudu aj žien, ktoré nad ním kvílili a nariekali. Ježiš sa k nim obrátil a povedal: „Dcery jeruzalemské, neplačte nado mnou, ale plačte samy nad sebou a nad svojimi deťmi. Lebo prichádzajú dni, keď povedia: „Blahoslavené neplodné, Ioná, čo nerodili, a prsia, čo nepridávali!“ Vtedy začnú hovoriť vrchom: „Padnite na nás! a kopcom: „Prikryte nás!“ Lebo keď toto robia so zeleným stromom, čo sa stane so suchým?“ Vedno s ním viedli na popravu ešte dvoch zločincov. Keď prišli na miesto, ktoré sa volá Lebka, ukrižovali jeho i zločincov: jedného sprava, druhého zľava. Ježiš povedal: „Otče, odpusť im, lebo nevedia, čo robia.“ Potom hodili lós a

rozdelili si jeho šaty. Ľud tam stál a díval sa. Poprední muži sa mu posmievali a vraveli: „Iných zachraňoval, nech zachráni aj seba, ak je Boží Mesiáš, ten vyvolenec.“ Aj vojaci sa mu posmievali. Chodili k nemu, podávali mu ocot a hovorili: „Zachráň sa, ak si židovský kráľ!“ Nad ním bol nápis: „Toto je židovský kráľ.“ A jeden zo zločincov, čo viseli na kríži, sa mu rúhal: „Nie si ty Mesiáš?! Zachráň seba i nás!“ Ale druhý ho zahriakol: „Ani ty sa nebojíš Boha, hoci si odsúdený na to isté? Lenže my spravodlivo, lebo dostávame, čo sme si skutkami zaslúžili. Ale on neurobil nič zlé.“ Potom povedal: „Ježišu, spomeň si na mňa, keď prídeš do svojho kráľovstva.“ On mu odpovedal: „Veru, hovorím ti: Dnes budeš so mnou v raji.“ Bolo už okolo dvanástej hodiny a nastala tma po celej zemi až do tretej hodiny popoludní. Slnko sa zatmelo, chrámová opona sa roztrhla napoly a Ježiš zvolal mocným hlasom: „Otče, do tvojich rúk porúčam svojho ducha.“ Po tých slovách vydýchol. Keď stotník videl, čo sa stalo, oslavoval Boha, hovoriac: „Tento človek bol naozaj spravodlivý.“ A celé zástupy tých, čo sa zišli na toto divadlo a videli, čo sa deje, bili sa do pŕs a vracali sa domov. Všetci jeho známi stáli obďaleč i ženy, ktoré ho sprevádzali z Galiley, a dívali sa na to. **Ježišov pohreb - Tu istý muž menom Jozef, člen rady, dobrý a spravodlivý človek z judejského mesta Arimatey, ktorý nesúhlasil s ich rozhodnutím ani činmi a očakával Božie kráľovstvo, zašiel k Pilátovi a poprosil o Ježišovo telo. Keď ho sňal, zavinul ho do plátna a uložil do vytesaného hrobu, v ktorom ešte nik neležal. Bol Prípravný deň a už sa začínala sobota. Odprevádzali ho ženy, ktoré s ním prišli z Galiley. Pozreli si hrob aj to, ako uložili jeho telo. Potom sa vrátili domov a pripravili si voňavé oleje a masti. Ale v sobotu zachovali podľa prikázania pokoj.“ (Lk 23, 1-56)**

„Vstal z mŕtvych - V prvý deň týždňa zavčas ráno prišli k hrobu a priniesli voňavé oleje, čo si pripravili. Kameň našli od hrobu odvalený, vošli dnu, ale telo Pána Ježiša nenašli. Ako nad tým rozpačito uvažovali, zastali pri nich dvaja mužovia v žiarivom odeve. Zmocnil sa ich strach i sklonili tvár k zemi. Ale oni sa im prihovorili: „Prečo hľadáte živého medzi mŕtvymi? Niet ho tu. Vstal z mŕtvych. Spomeňte si, ako vám povedal, keď bol ešte v Galilei: „Syna človeka musia vydať do rúk hriešnych ľudí a ukrižovať, ale on tretieho dňa vstane z mŕtvych.“ Tu sa rozpamätali na jeho slová, vrátili sa od hrobu a toto všetko zvestovali Jedenástim i všetkým ostatným. Bola to Mária Magdaléna, Jana a Mária Jakubova. A s nimi aj iné to rozprávali apoštolom. Ale im sa zdali tieto slová ako blúznenie a neverili im. No Peter vstal a bežal k hrobu. Keď sa nahol dnu, videl tam len plachty. I vrátil sa domov a čudoval sa, čo sa stalo.“ (Lk 24, 1-12)

„Odovzdal som vám predovšetkým to, čo som aj ja prijal: že Kristus zomrel za naše hriechy podľa Písem; že bol pochovaný a že tretieho dňa vzkriesený podľa Písem, že sa zjavil Kéfasovi a potom Dvanástim.“ (1 Kor 15,3-5)

„...aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych Otcovou slávou, aj my žili novým životom.“ (Rim 6,4)

Iné pramene

A my vám zvestujeme, že prisľúbenie, ktoré dostali naši otcovia, Boh splnil nám, ich deťom, keď vzkriesil Ježiša“ (Sk 13, 32-33). Ježišovo zmŕtvychvstanie je vrcholná pravda našej viery v Krista. Prvé kresťanské spoločenstvo ju verilo a prežívalo ako ústrednú pravdu, Tradícia ju podáva ďalej ako základnú pravdu, spisy nového zákona ju potvrdzujú a spolu s krížom sa ohlasuje ako podstatná časť veľkonočného tajomstva: Kristus vstal zmŕtvych. Svojou smrťou premohol smrť a zosnulým daroval život. (KKC 638)

Tajomstvo Kristovho zmŕtvychvstania je skutočná udalosť, ktorá sa prejavila historicky zistenými javmi, ako to dosvedčuje Nový zákon. (KKC 639)

Všetko, čo sa odohralo v tých veľkonočných dňoch, zaväzuje každého z apoštolov – a celkom osobitne Petra – budovať novú éru, ktorá sa začala veľkonočným ránom. Apoštoli ako svedkovia Zmŕtvychvstalého zostávajú základnými kameňmi jeho Cirkvi. Viera prvého spoločenstva je založená na svedectve konkrétnych ľudí, ktorých kresťania poznali a ktorí a veľkej časti ešte žili medzi nimi. Týmito „svedkami Kristovho zmŕtvychvstania“ sú predovšetkým Peter a Dvanásť, ale nielen oni: Pavol hovorí, že Ježiš „sa zjavil viac ako päťsto bratom naraz... potom sa zjavil Jakobovi a potom všetkým apoštolom“ (1 Kor 15,4-8). (KKC 642)

Vo veľkonočnom tajomstve sú dva aspekty: Kristus nás svojou smrťou oslobodzuje od hriechu a svojim zmŕtvychvstaním nám otvára prístup k novému životu. Tento nový život je predovšetkým ospravedlivením, ktoré nás znovu uvádza do Božej milosti, aby sme tak, ako bol Kristus vzkriesený z mŕtvych..., a my žili novým životom“ (Rim 6,4). Je víťazstvom nad smrťou pre hriech a novou účasťou na milosti. Uskutočňuje adopciu za synov, lebo ľudia sa stávajú Kristovými bratmi, ako sám Ježiš volá svojich učeníkov po svojom zmŕtvychvstaní: „Chodte, oznámte mojim bratom“ (Mt 28,10). (KKC 654)

Veľkú noc slávia kresťania i židia. U židov je to Veľká noc dejín zameraná na budúcnosť. U kresťanov je to Veľká noc uskutočnená Kristovou smrťou a jeho zmŕtvychvstaním, hoci ešte v očakávaní definitívneho zavŕšenia. (KKC 1096)

Veľká noc je sviatok sviatkov“, „slávnosť slávností“, podobne ako Eucharistia je „sviatosť sviatostí“. Svätý Atanáz ju nazýva „Veľkou nedeľou“, podobne ako sa „Svätý týždeň“ u východných kresťanov volá „Veľký týždeň“. Tajomstvo zmŕtvychvstania, v ktorom Kristus zvíťazil nad smrťou, preniká svojou mohutnou silou náš starý čas, kým mu nebude všetko podrobené. (KKC 1169)

Podľa apoštolskej tradície, ktorá má svoj pôvod v samom dni Kristovho zmŕtvychvstania, Cirkev slávi veľkonočné tajomstvo každý ôsmy deň, ktorý sa právom volá deň Pána alebo Pánov deň. Deň Kristovho zmŕtvychvstania je „prvým dňom týždňa“, pamiatkou prvého dňa stvorenia, a zároveň „ôsmym dňom“, v ktorom Kristus po svojom „odpočinku“ cez Veľkú (Bielu) sobotu začína deň, „ktorý učinil Pán“ (Ž 118, 24), „deň, ktorý nemá večera“. Jeho stredobodom je „Pánova večera“, lebo v nej sa celé spoločenstvo veriacich stretá so vzkrieseným Pánom, ktorý ich pozýva na svoju hostinu: Pánov deň, deň zmŕtvychvstania, deň kresťanov, to je náš deň. Pánov sa volá aj preto, lebo v tento deň Pán vystúpil ako víťaz k otcovi. Ak ho pohania volajú deň slnka, aj my to veľmi radi vyznávame: veď dnes vyšlo svetlo sveta, dnes vyšlo slnko spravodlivosti, v ktorého lúčoch je spása.“ (KKC 1166)

Tým, že Ježiš slávil Poslednú večeru so svojimi apoštolmi počas veľkonočnej hostiny, dal židovskej Veľkej noci definitívny význam. A skutočne, Ježišov prechod k jeho otcovi skrze smrť a zmŕtvychvstanie, čiže nová Veľká noc (Pascha), sa anticipuje v Poslednej večeri a slávi v eucharistii, ktorá završuje židovskú Veľkú noc (Paschu) a anticipuje konečnú Veľkú noc Cirkvi v sláve kráľovstva. (KKC 1340)

Ježiš si zvolil čas Veľkej noci, aby splnil, čo prisľúbil v Kafarnaume, že totiž svojim učeníkom dá svoje telo a svoju krv. (KKC 1339)

V deň Turíc sa Kristova Veľká noc završuje vyliatím Ducha Svätého, ktorý je zjavený, daný a udelený ako božská osoba“ (KKC 731)

Eucharistia je pamiatka Kristovej Veľkej noci, sprítomnenie a sviatostné prinesenie jeho jedinej obety v liturgii Cirkvi, ktorá je jeho telom. Vo všetkých eucharistických modlitbách nachádzame po slovách ustanovenia modlitbu, ktorá sa volá anamnéza alebo pamiatka. (KKC 1362)

Pamiatka podľa Svätého písma nie je len spomienka na minulé udalosti, ale aj ohlasovanie obdivuhodných skutkov, ktoré Boh vykonal pre ľudí. V liturgickom slávení týchto udalostí sa iní stávajú istým spôsobom prítomnými a aktuálnymi. (KKC 1363)

V Novom zákone pamiatka dostáva nový význam. Keď Cirkev slávi Eucharistiu, koná pamiatku Kristovej Veľkej noci a tá sa stáva prítomnou. Obeta, ktorú Kristus priniesol raz navždy na kríži, zostáva stále aktuálna: „Vždy, keď sa na oltári slávi obeta kríža, v ktorej bol obetovaný náš veľkonočný Baránok, Kristus (1 Kor 5,7), uskutočňuje sa dielo nášho vykúpenia.“ (KKC 1364)

Kristus vo svojej Veľkej noci otvoril všetkým ľuďom pramene krstu. A v skutku, už o svojom umučení, ktoré mal podstúpiť v Jeruzaleme, hovoril ako o „krste“, ktorým má byť pokrstý. Krv a voda, ktoré vyšli z prebodnutého boku ukrižovaného Ježiša, sú predobrazmi krstu a Eucharistie, sviatostí nového života. Odvtedy sa ľudia môžu narodiť „z vody a z Ducha“, aby mohli vojsť do Božieho kráľovstva. (KKC 1225)

Všetky sviatosti a predovšetkým sviatosti uvádzania do kresťanského života majú za cieľ poslednú Veľkú noc Božieho dieťaťa, ktorá ho cez smrť uvedie do života v kráľovstve. Vtedy sa naplní, čo kresťan vyznával vo viere a nádeji: Očakávam vzkriesenie mŕtvych a život budúceho veku“. (KKC 1680)

Pusti zmŕtvychvstalého Ježiša do svojho života. Hoci si sa mu vzdialil, urob aspoň krok k nemu. Čaká ťa s otvorenou náručou. (Sv. Otec František)

Podnety na prehĺbenie témy

- stručne predstaviť dejiny spásy (Boží plán s ľudstvom, narušenie hriechom a Božia záchrana)
- Božie zásahy v dejinách ľudstva ako predobrazy Veľkej noci
- chronológia veľkonočných udalostí
- postupné odhaľovanie tajomstva Veľkej noci počas 40 denného zjavovania sa Ježiša („Či nemal Mesiáš toto všetko vytrpieť, a tak vojsť do svojej slávy? A počnúc od Mojžiša a všetkých Prorokov, vykladal im, čo sa naňho v celom Písme vzťahovalo. (Lk 24,26-27)
- deň slávenia Veľkej noci a vypočítanie dátumu
- veľkonočné Trojdnie
- Eucharistia ako pamiatka Kristovej Veľkej noci
- slávenie Veľkej noci u kresťanov a u židov

Podnety k spoločnému zdieľaniu v skupinke

- zomrel ti už nejaký blízky človek? Myslíš, že je už nadobro preč?
- myslíš si, že dobrý Boh na neho mohol zabudnúť?
- dokážeš si predstaviť, že ten človek má nový život – v novej realite pri Bohu?
- ako sa Ježišovým zmŕtvychvstaním zmenil svet?
- prečo sa Ježiš nazýva aj Kristus?
- prečo si Ježiš zvolil pre svoju smrť a zmŕtvychvstanie práve sviatok židovskej Veľkej noci?
- vrátil sa Ježiš svojim zmŕtvychvstaním do rovnakého telesného stavu, v ktorom žili počas svojho pozemského života?
- aké dôkazy o existujú o Ježišovom zmŕtvychvstaní?
- čo musíš urobiť, aby si mal účasť na Ježišovom vykúpení?
- aký je zmysel nedele? Ako ju svätíš ty? Ako by si ju mohol svätiť?
- ako prebieha liturgia veľkonočného Trojdnia?

- aký je zmysel slávenia eucharistie z pohľadu Veľkej noci? (1362-1367) Čo pre teba znamená svätá omša?
- ako sa volá príprava, ktorá predchádza Veľkej noci? Čo nám ponúka? Ako ju prežiť?
- prečítaj si Jn 13 a skús sa vžiť do atmosféry poslednej večere

Modlitba

- poďakuj sa Ježišovi za to, že za teba zomrel a vstal z mŕtvych. Vďaka tomu aj ty môžeš ísť do neba.
- modlitba desiatku sv. ruženca – Ktorý slávne vstal z mŕtvych
- Žalm 118 – Oslavujte Pána, lebo je dobrý ...

Aplikácia počas celej prípravy na birmovku

- účasť na svätej omši počas týždňa ako vďaka Ježišovi za milosť vykúpenia
- zúčastníť sa eucharistickej adorácie ako vďaka Ježišovi za milosť vykúpenia
- prečítanie si udalostí Veľkej noci z Písma
- ak pôjdem okolo kostola, zastavím sa na krátku poklonu eucharistickému Ježišovi ako vďaka Ježišovi za milosť vykúpenia
- aktívna účasť na Veľkonočnom trojdní

Materiály k téme

KKC 571, 1067, 1085, 1104, 1166, 1169-1170, 1344, 2177

Kompendium KKC 241, 452

Youcat

[3- minútový katechizmus - Ako nás Ježiš spasil na kríži?](#)

[Sv. Otec František - Byť kresťanmi bez predstierania](#)